

RODEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so postnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Tristopna petil-vrstica 26 vin. za enkrat, 20 vin. za dva krat; večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

49. številka.

V Ljubljani, v petek, dne 17. maja 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo Rodečega Prapora, Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo Rodečega Prapora, Ljubljana, Frančiškanske ulice številka 8/1.

Učimo se!

Nespametno bi bilo, ako bi po nezadovoljivem izidu državnozbornih volitev na Slovenskem razkrivali samo grehe, ki so jih storili nasprotniki nad nami. Dosti jih je in pokazati se jih mora. Ali zgodovina je učiteljica življenja. Iz vsakega političnega dogodka se moramo učiti, da porabimo rezultate nauka za bodočnost. Poiskati moramo tudi svoje lastne napake, da se jih moremo varovati v prihodnje.

Kaj je torej razven nasilstva in sleparstva nasprotnikov zakrivilo naš poraz?

Po deželi je lahko uganiti. Imeli smo v mnogih krajih resnično krasne shode. Naša poročila niso nikoli pretiravala. Nikoli nismo sledili zgledom naših nasprotnikov, ki so o izostalih ali popolnoma propadlih shodih poročali v neskončnost. Na naše shode je ljudstvo res zahajalo; naslajalo se je ob besedah naših govornikov, pritrjevalo je. Daleč naokoli se je navadno govorilo o naših naukih. V tem oziru je bilo naše delo res uspešno. In vendar se je zgodilo, da smo dobili v občinah, v katerih je po sto volilcev entuziaslično odobravalo izvajanja naših kandidatov, pri volitvah toliko glasov, da se jih tupatam lahko sešteje na prste.

Navidezno je to jako čudno; in vendar je razlaga prav lahka. Pomislimo le na ribniško afero, kjer so se klerikalci hrupno puntali proti Šušteršiču in je vendar Jaklič povsem gladko zmagal. Zgodilo se je to, kar v okrajih, v katerih se je ljudstvo navduševalo za socializem, dokler je nanj

uplivala živa beseda. Če je mogla utihniti revolucija v Ribnici, ki nikakor ni bila povzročena od zunaj, je tem naravnije, da se je odmev naših besed polagoma izgubil iz ušes naših poslušalcev. Kdor je bival med ljudmi in je prišel za nami med nje, je imel lahko opravilo. Naš govornik je odšel, duhovniki in podagitorji so ostali, pa so z lece, pri obiskih na domu, v spovednici i. t. d. lahko podrli, kar je govornik s težkim trudom sezidal.

Bahajo se klerikalci, da imajo dosledno izvedeno organizacijo. Njih ponos je neutemeljen. Ako se ima v vsaki fari po enega zaupnika v osebi fajmoštra in še nekoliko kaplanov, mežnarjev i. t. d., je lahko napraviti organizacijo. Hierarhija katoliške cerkve je organizacija klerikalne stranke. Take organizacije socialno-demokratska stranka po deželi nima; ali na kmetih z malimi izjemami sploh nismo imeli starejše organizacije, temveč se je moralo za volitve šele izprovizirati, kar se je dalo. Taka momentna uredba, dejal bi, poljska utrdba se seveda ni mogla uspešno držati proti težkim trdnjavskim topovom klerikalizma. Dobro so klerikalci vedeli, kako bodo delali. Zato jih tudi taki dogodki na deželi, ki so očitno kazali na upor, niso vznemirjali. Vedeli so, da spravi duhovniška organizacija v zadnjih dneh vse zopet v ravnotežje. In tako se je tudi zgodilo.

Iz agitacijskih uspehov in volilnih neuspehov po deželi sledi za socialno demokracijo nauk, da se mora začeti tudi po kmetih resno z organizacijo. Res je sicer, da je v mestih za stranko še dela čez glavo. Ali to nas ne sme vplašiti. Naši kraji so še pretežno agrarni in s tem se mora računati. Ako se hoče streliti absolutno nadvlado klerikalizma, se mora iti pri nas na deželo, pa pravočasno! V osmih tednih ne more najpridnejše delo in najuspešnejša agitacija ustvariti takih postojank,

da bi bilo mogoče zmagovati z njimi. O drugih naukih spregovorimo v drugem članku.

Po volitvah.

Kdor bi izdaleka zrl na izid kranjskih volitev, ne da bi poznal iz lastnega opazovanja to «črno kronovino avstrijsko», menil bi, da preliva tod kako zamorsko plemo črne polti, klerikalno od pete do vrha. Kdor pa je živel intimno med našim ljudstvom, vé, da je to ljudstvo vedrega življenjskega naziranja, samostojnega mišljenja in prostomiselnost, vé, da je izid 14. majnika na Kranjskem karikatura ljudske volje, ali recimo kar brez ovinkov: vetika laž. Čudno se sicer glasi to mnenje z ozirom na izid volitev, ki so se vršile na podlagi splošne in enake volilne pravice pod zaščito zakonito zajamčene volilne svobode. Čudno, ampak resnično!

O splošni in enaki volilni pravici se pravi, da podaja fotografijo naroda; to je njeno bistvo in njena prednost. Res, tudi na Kranjskem pravkar končane volitve so fotografija kranjskega ljudstva, toda momentna fotografija z vsemi svojimi slabostmi, 14. majnika, to je, ko je kranjski duhovnik, preteč s časnim in večnim zlom, popisoval slovenskemu človeku glasovnico, to je fotografija trenutka, ko je magistratovski oblastnik izročal človeku iz ljudstva s Hribarjem izpolnjeno glasovnico. 14. majnik je povzetek nesrečnega trenutja, ko je stalo Slovensko ljudstvo pod najnemoralnejšim pritiskom duhovskega in kapitalističnega terorizma. Kakor vse momentne slike, je tudi slika 14. majnika molna, nejasna in do skrajnosti popačena.

PODLISTEK.

Hans Kirchsteiger:

Pod spovednim pečatom.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil E. Kristan. Dalje.

In vendar je imel, ne da bi bil vedel, vodnika na tej poti brez smotra. Prijazno ga je spremljevalo solnce. Sledeč njegovi luči je nameril korake, kakor da je samoobsesbi umevno, proti zapadu. Zato pa se mu je solnce kaj ljubeznivo nasmejavalo. Skoraj celo leto ga že ni videl in tukaj, med tratami in polji se je bliščalo vse lepše, nego po prašnih mestnih ulicah. Kakor da hoče pomladiti kri, ki mu je skoraj zmrznila med samostanskimi zidovi, je prodiralo skozi suktnjo. K nalu je bilo obnovljeno staro prijateljstvo med obema. Kakor je bil navajen nekdanj, kadar je obiskoval bolnike po planinah, je sčel suktnjo in jo vrgel čez ramo, da so ga tem ložje dosejali žarki ljubelega prijatelja.

Pa kako ljubeznivo se je pogovarjalo solnce z njim! Pokazovalo mu je lepe cvetice ob poli, zoreče sadje na drevju, vabilo ga je, naj zapoje s pticami. To je bila seveda prevelika zahteva ali vsaj pobožno je poslušal škrljaučevo petje v nedosežni višavi in boljbolj je pozabljal na zvonjenje samostanskih zvonov v mestu, od katerega se je z vsakim korakom dalje odmikal.

Seveda, prav daleč ga niso prinesle tresočne noge, ko mu je dalo solnce poljub za slovo in obljubo, da ga spremlja zopet dalje.

Pod jablano je sešel, ko je solnce zapadlo za nizkim pogozdenim gričem. Prav blizu njega so začeli cvrčki svoje nočno petje, doli ob potoku je zadonelo kvakanje neutrudljivih žab, na drevesu pa je zapel plič svojo dolgo večerno molitev. Na oddaljenem dvorišču je še lajal pes in enakomerno bobnenje mu je naznanjalo, da se pelje železniški vlak po ravnini.

Kako mehko je bilo ležati tukaj v visoki travi v primeri s trdim pokorniškim ležiščem v samostanu! Kako mil je bil ta zrak, če je pomislil na dišavo trohnohe med mračnim zidovjem, tukaj ni zaklenjenih vrat, ne zamreženih okenj. Oj, svoboda, kako si lepa!

Kar so mu vzeli ljudje, mu je povrnila priroda. Ves dan je gredo solnce posteljo zanj, v kateri je zdaj sladko zaspal. Tisoč in tisoč zvezdic je gledalo z otroškimi očesci nanj. Jablana je zvesto bdela nad svojim gostom in je iztegnila svoje roke, da ne pade jutranja rosa nanj.

Štiri dni je Hercog tako potoval. Drugi dan je našel v svojem žepu mletek in deset kron. Nič ni razmišljal, odkod prihaja ta potnina. Saj se ne bi bil spomnil, da je denar od brezbožnega zdravnika, pa ne od pobožnega samostana. Dalje in dalje je romal s solncem proti zapadu; venomer po polju in po tratih, skozi gozdišče in ob šumečih potokih je držala njegova pot, ki ni imela smotra.

Srce se mu je odpiralo, duh se mu je jasnili. Njegovo najboljšo prijateljico prirodo je zopet

našel in ona je znala ves dan pomenkovati se z njim, tolažiti ga zaradi krivice, ki ga je doletela in mu sipati cvetic na novo življensko pot.

Že je lahko zopet mirno razmišljal o svojem položaju. Ali se ni morda podal na napačno stran? Ali se ne bi vrnil in šel rajše k svoji sestri?

Ne, ne! Le tega ne, le tja ne! Kako naj bi ji še pogledal v očitajoče oči? Kaj mu ni privezala Ankinoga blagra na dušo? In on ni smel iztegniti svojih rok, ki jih je vezal spovedni pečat, da bi bil rešil ljubimko svoje sestre. Niti z besedico se ne bi mogel opravičiti pred svojo sestro, ker ne bi mogel reči njej, kakor ni mogel povedati škofu, da je spovedni pečat vsega kriv.

Hitel je dalje, skoraj v slepem nagonu, proti meji Nemčije. Proč iz države, kjer ima cerkev pravico, uničevati najboljše duhovnike. Ravnotako sledeč nezavednemu nagonu, kakor lastovke, ki tudi beže pred bližajočo se zimo in iščejo v tujih deželah novega leta.

Bil je peti dan njegovega potovanja in popolne je bilo solnce že več kakor prijazno osamljenemu potniku. Vroče znojne kaplje so mu curljale po čelu. Na robu senčatega gozda je sedel in zrl v rodovitno dolino. Lepo, čudovito lepo je bilo tam doli. Tudi v raju ne bi moglo biti lepše. Tukaj so morali živeti dobri ljudje.

Dalje prih.

14. maja ni zmagovala ljudska volja, temveč moč duhovniške in kapitalistično-liberalne organizacije s pomočjo škandalozne in hinavske volilne tehnike, ki videzno in pravno garantira vsakemu posamezniku absolutno volilno svobodo, ki ga pa dejansko izročila najhujšemu moraličnemu in socialnemu pritisku; in resničen heroj bi moral biti vsak posameznik, da bi se ustavljal temu neznosnemu terorizmu! Če bi bile volitve posnetek ljudskega mišljenja, bi bile morale volitve biti antiklerikalne in antikapitalistične, kakor je ogromna večina slovenskega naroda antiklerikalna in protiburžoazijska. Volitve bi morale biti naravnost socialno-demokratske, kajti naše ljudstvo je socialistično. Kaj pa je socializem drugje kot politična in znanstvena formulacija ljudskega dejanja in nehanja? Kaj je drugje kot izražanje misli in teženj, ki spe neprebujene v ljudski duši?

To lažljivo in pokvarjeno izražanje ljudske volje ne bode jenjalo prej, dokler se ne ustavi moralično in politično nedopustna terorizacija slovenskega ljudstva po duhovščini in kapitalistični buržoaziji, dokler se uvede klotura, ki v nekaterih državah že uspešno obstoji. Bivstvo kloture obstoji v tem, da se zagotovi ne le pravna, temveč tudi dejanska volilna tajnost in volilna svoboda. Vsak volilec prejme prazno glasovnico šele na volišču in potem jo na zaprtem prostoru, sam, nemoteno in popolnoma svobodno izpolni. Če so uvede klotura, potem volitve ne bodo podajale spačenih momentnih fotografij, temveč izraz resničnega ljudskega mišljenja; vsak volilec bode brez slehernega moraličnega in socialnega pritiska prosto po svoji volji dal duška svojemu prepričanju.

V svojem neomajanem zaupanju v ljudstvo, ki je vir političnega življenja socialno-demokratske stranke, niti najmanj ne dvomimo, da bodo volitve izpadle rdeče, t. j. ljudsko. Te velike vere v ljudstvo nam ne more podreti z najraznovrstnejšimi mahinacijami ustvarjeni rezultat 14. maja; z dejansko osvobodljivo ljudske volitve se bodo ti videzni uspehi naših in ljudskih nasprotnikov sesuli kakor hiša, zgrajena iz kart.

Naloga poslancev naše stranke v novem parlamentu bo, da zastavijo vso svojo moč in svojo veljavo, ki je velika dovolj, da se uvede klotura, da se zagotovi ljudstvu dejansko svobodna volitev.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitujte povsod za „Rdeči Prapor“!

Papež in Rothschild.

(Iz Montagninijevih pisem.)

Francoska vlada je, kakor znano, zaplenila papirje monsignora Montagninija, uditorka nekdanje papeževе nunciature v Parizu, ker je omenjeni gospod ščuval francosko duhovščino, tudi ko so bile diplomatske zveze med Rimom in Parizom že pretrgane, proti francoski vladi. V teh papirjih se je našlo marsikaj zanimivega, iz česar se je razvidelo, da je bil v nunciatuuri pravi urad za špionažo. Tudi drugih zanimivosti obsegajo dosti tiste listine, med katerimi je gotovo pozornosti vredno sledeče pismo, ki ga je pisal papežev državni tajnik kardinal Merry del Val monsignoru Montagniniju:

«Onih 100.000 frankov, ki so Vam bili poslani od madridskega nunciata in glede katerih uporabite pričačujete instrukcije, naj se izmenja pri banki bratov Rothschild v 40 procentno špansko rento. Bodite torej tako dobri, pa naložite svoto v 4000 for. lastne rente. Ostanek naj se zloži s četrtletnimi obrestmi.»

Čudno se to njema z modernim antisemitskim krščanstvom! Patentirani kristjani se zaganjajo v socialno-demokracijo, češ, da je podkupljena od židov, ker ne vprašuje svojih pristašev, katerega veroizpovedanja so in ker smatra tudi žide za

ljudi, pa ne za živino. Bllo bi torej pričakovati, da se bode poglavar krščanstva kar najpazneje izogibal vsake dotike z židi. Navedeno pismo pa pokazuje, da nehajo v denarnih rečeh vsi taki pomisleki. Kupčija in profit gre tudi Vatikanu nad sveto vero. Petrov vinar, ki ga pobirajo za ubozega «sestradanega jetnika» v Vatikanu pri največjih revežih, pravi «krščanski denar», rajde prav primeren prostor v blagajnah «oberjuda» Rothschilda. In popolnoma v redu je, da sklepa «največji kristjan» kupčije z «največjim židom».

Saj novo to ravno ni. Kakor bajka o revščini in jetništvu ubozega papeža, tako je tudi ves antisemitizem izmišljen za siromašne na duhu, ki verujejo vsako besedo iz blagoslovljenih jezikov in se dajo zapeljavati z vsako jezuitično frazo. Ali da je to farizejstvo vnovič potrjeno, je dobro in koristno, kajti slepcev je še vedno dosti in semtertje odpro take reči vendar komu oči.

Ali kako intimne so zveze med tvrdo Rothschild in med Vatikanom, pokazujejo še drugi dokumenti. Strogo katoliško glasilo «Autorité» je objavilo izmed Montagninijevе korespondence dva taka dokumenta, iz katerih se vidi, da so odnosi med obema «hišami» naravnost pristržno prijateljskega značaja.

Prvi je brzogovornik Merry del Val monsignoru Montagniniju, ki se glasi:

«V Rimu, 27. maja.

Časopisi javljajo smrt barona Rothschilda. Prosim, izrazite družini bolešno sočutje in simpatije njegove svetlosti zaradi tega žalostnega dogodka.»

Montagnini je seveda izpolnil nalog in je zabeležil sledeče:

«29. maja.

Po objavi smrti barona Rothschilda sem naredil kondolenčno vizito pri baronu Gustavu, ki je bil zelo ginjen od čuvstva boleštnih simpatij, katere sem mu izrazil v imenu njegove svetlosti. Rekel mi je, kako zelo je hvaležen svetemu očetu za izkaze dobrotnosti ter da upa za se in za svojo družino v trajnost te dobrohotnosti. Dodal je, da obsoja boj proti kongregacijam in da obžaluje zakonski načrt o ločitvi cerkve in države ter smatra, da je nevaren republiko . . . Veliko bolj religiozen je nego baron Alfons, njegov brat, ki je bil ogorčen zaradi obsodbe Dreyfusa in vsled bojkotiranja plemstva. Kmalu po mojem obisku pri baronu Gustavu sem dobil njegovo vizitnico in vizitnico njegovega brata Edmunda, kakor tudi posetnico Edvarda pl. Rothschilda, sina rankega.»

Vidi se torej, da so med katoliškim papežem in med dinastijo židovskega kapitalizma osebne prijateljske razmere; še več: Veže ju politično soglasje in socialna solidarnost. Papežev zastopnik se zabava z židovskim kapitalistom o političnih dogodkih in glej: Oba soglašata v svojih nazorih. Papež in kapitalistični mogotec, oba potrebujeta «verno», lastne misli se boječe, ponižno ljudstvo.

Kdor ima to pred očmi, se ne bode več čudil, da ne zna papež delavstvu, ki se bojuje za svojo gospodarsko osvoboditev, svetovati nič drugega, kakor da naj bo ponižno, pa ga tolažiti z dobrim srcem gospodarja. In kdor povdari to, mu bode vendar tudi jasno, da katoličanstvo in klerikalizem ne moreta zastopati interesov delavskega ljudstva, ampak da morejo biti izkoriščani sloji neodvisni od hierarhije in od kapitalizma, če hočejo nemoteni dobojevati veliki boj med pravico in krivico.

Politični odsevi.

Isid državnozbornih volitev je razbil neravnico, ki je pokrivala realno moč posameznih strank. Nad vse sijajno zmago si je izvojevala mednarodna socialna demokracija. Velikih uspehov — dosedaj izkazuje 60 mandatov in v 60 okrajih prihaja v ožje volitev — ji ni vrgla v naročje slepa volilna sreča, sijajna zmaga je sad vzorne discipline in obsežne organizacije, ki odlikujeta socialno-demokratsko stranko. Disciplinarna in organizacijska; to je neusahljivi vir, iz katerega poteka naraščajoča moč socialne demokracije. Zmagala je moč jasnih in odkritih načel nad siromašno hinavščino in revno breznačelnostjo meščanskih strank, ki so razkrojene in desorganizovane kakor črede ovac. S socialno-demokratsko stranko stopi v parlament organizovano delavstvo, ki je

pokazalo toliko političnega daru in smisla, kot nov, osvežajoč politični faktor. Nedvomno je, da bode naša stranka svoje število pri ožjih volitvah še izdatno povečala, zlasti se na Češkem in na Moravi. — Druga značilna poteza že kolosalni poraz meščanskih strank, naj se je odevajo v narodna ali liberalna gesla. Volitve so pokazale, da še stranke nimajo v sebi nobene gibne moči in da so izročene neizogibnemu propadu. Popolna katastrofa je zadela mladočeško stranko, kateri vsa njena reorganizacija ni prav nič koristila, ista usoda je doletela narodne socialiste, to komično figuro prejšnjega parlamenta. Razbit je nemški radikalizem Schönererjeve in Wolfove sorte, ubit nemški nacionalizem, zastopan v nemški ljudski stranki. Klerikalizem je ohranil svoje dosedanje postojanke: med njimi in med socialno demokracijo se bode v bodočnosti vršil boj, ki bode tvoril vsebino političnega življenja.

Nemška socialna demokracija in ožje volitve. Strankino vodstvo nemške socialne demokracije v Avstriji objavlja z ozirom na ožje volitve sledeči sklep: «Predvsem bodemo, kjerkoli nam bo mogoče, odločili proti klerikalcu, proti krščanskemu socialcu, ne glede na to, kakšni stranki njegov nasprotnik pripada. Črni nam je v vsakem slučaju hujše zlo. Dalje bomo povsod, kjer je izbirati med meščanskimi strankami, glasovali proti agrarnim strankam, tudi če nastopijo dražilci kruha v svobodno vsenemški maski in bomo pomagali spraviti v kraj ostanke vsenemške stranke. — Ta vodilna načela postavljamo brez ozira na protiuslugo in bomo povsod prosto in samostojno postopali, kakor nam veleajo proletarski in prostomiselnih interesi; svojim nasprotnikom, ki se imenujejo meščansko svobodomiselnih, pa mirno pripuščamo, kakšno postopanje v okrajih, kjer prihajamo socialni demokracije v ožje volitev, spravijo v sklad s svojo politično vestjo. — O dvomljivih slučajih prosimo svoje zaupnike, da povprašajo strankino vodstvo za svet in odločitev.

Konec debate o koalicijski svobodi uradništva na Francoskem. V francoski zbornici je po ostrem nastopu socialistov Sembata in Jauresa govoril Clemenceau in opravičeval ravnanje vlade nasproti državnemu uradništvu. Prišel je trenotek, da se pokaže, ali obstoji v zbornici večina za napredno reformno delo, ki ga ima vlada v mislih. Ob glasovanju je prejel prehod k dnevnemu redu, ki ga je Clemenceau akceptiral in ki izreka vladi zaupanje, 136 glasov večine.

Gibanje francoskih viničarjev. V Beziersu se je vršil minulo nedeljo velikanski shod viničarjev, ki se ga je udeležilo do 150.000 ljudi. Protestirali so proti izdelovanju umetnega vina, proti visokim davkom in zahtevali od vlade, da povisa ceno vina. Med viničarji vlada silna beda; vina imajo polne zaloge in vendar jim preti huda lakota, ker ni kupca. Glavno krivdo nosi uvedba visoke varstvene carine na tuje vino, ki je izzvala enako stališče drugih držav, kjer je imelo francosko vino svoj trg.

Domače stvari.

Od srca se veseli «Slovenski Narod» nad sijajno zmago socialnih demokratov! Kako se zna veseliti, kadar bi se rad prikupil! Ali pred ljubljansko volitvijo je skrbelo «Slovenski Narod» in liberalstvo samo vprašanje, kako bi doma potlačili tiste socialne demokrate, katerih zmaga pri drugih narodih jih sedaj tako od srca veseli. Hinavščina «Slovenskega Nareda» je vsega občudovanja vredna. Poznamo jo, pa nas zato tudi ne bode prepračal.

Agitacija za ožje volitve v Ljubljani poganja vse nelepe cvetke, ki smo jih videli dne 14. maja, še v obilnejši meri, kakor prej. Po mestu se pode cele legije agitatorjev, ki skušajo volilcem izvabiti legitimacije pod najraznovrstnejšimi pretevezami. Eni pravijo, da zelene legitimacije ne bodo veljale dne 23. maja, pa hočejo poskrbeti volilcem bele. Drugi se hlinijo, da prineso z legitimacijo nove volilne listke. Iznajdljive so te sleparske duše sploh. V «Narodu» in «Slovincu» si očitajo liberalci in klerikalci vice versa goljufijo v tej podobi. Prav pa imajo oboji, kajti resnica je, da uganjajo ta podli posel liberalci in klerikalci z enako ambicijo in spretnostjo. V Ljubljani govoriti sedaj o volitvah, je smešno; človeku se zdi, da je na semnju, kjer skušata mešetarja drug drugega opehariti in vpraša se le, kdo bo imel večjo srečo v krivi igri.

Boj in narod! Liberalna in klerikalna stranka zvrčata druga na drugo krivdo zaradi zadnjih ponočnih škandalov v Ljubljani. Mi nimamo nobene povoda vtikati se v ta prepričanje obeh meščanskih strank, izmed katerih reprezentira prva baje narodno inteligenco, druga pa «veže dobro krščansko ljudstvo», in to tem manj, ker vemo: «Pack schlägt sich, Pack verträgt sich». V boju proti delavcem se bodo sovražni bratci že zopet našli v najlepši slogi. — Ampak dobro se pa človeku le zdi, ko more mirno in objektivno beležiti vse te izbruhe strasti in surovosti. Naj nam le pridejo zopet s kakimi očitaji. Delavska «banda in sodrga» jim bo metala nazaj njihovo lastno orožje: psovanje, blatenje, nože, vrčke itd. Res, lep arzenal imajo ti naši narodnjaki!

Liberalna «agitacija». Kako čednih sredstev so se posluževali liberaloni, da bi pripomogli svojemu poglavarju do zmage, izpričuje sto in sto dejstev, ki so taka, da Hribar sploh ne bi sprejel mandata, ako bi mu bilo na tem ležeče, da bi bil izvoljen po svobodni volji volilcev. Nekateri taki slučajji naj ilustrirajo infamno gonjo, katero je garda liberalonskih priganjačev imenovala volilni «boj». Kaj je uganjal znani Predovič, ki taksira volilce po priliki tako, kakor tista bitja, si katerih trgovino je obogatil, se bode obravnavalo še na drugem mestu. S svojim nadebudnim snom si je izbral pozicijo na Cesarja Jožefa trgu. Kdor je prišel po Poljanah, njemu je zastavil pot in, zavedujoč se svoje «osebnosti», je silil ljudi, da so mu pokazovali glasovnice. Njegovi ljudje so imeli polne žepe glasovnic in legitimacij — v kakšen namen, se pač lahko ugane. Enega teh možakarjev se je že naznanilo. — Mladi Štrigelj je imel pri soli v Komenskega ulicah cel kup legitimacij in glasovnic. Kdo je z njimi volil? — V Trnovem, v hiši št. 21, je neki Verčič hišnik. Ta junak je žugal strankam, da jim bodo odpovedana stanovanja, ako ne volijo «gospoda župana» in mu je moral šele hišni posestnik ohlaotiti tempament. Mož, ki je tudi pisar pri nekem advokatu, je govarjal nekega krojača, čegar ime nam je znano. Naj zapusti svojo ženo, ker ni dovolila, da sili njenega moža, naj voli Hribarja. — Na barju je teklo brezplačno pivo v rekah. Tam se je družbo zasačilo in naznanilo Sicer pa se je napajalo volilce v nestetih ljubljanskih ostarjih. Da se je volilcem trgalo listke iz rok ter jim vsiljevalo take s Hribarjevimi imenom, se smatra že skoraj za nedolžen manevar v primeri z raznimi «polezami, ki se jih mora imenovati naravnost lopovščine. Ali neka stvar je taka, da moramo interpelirati njega velemožnost, svetlega župana samega. Sledeče: Vi, gospod župan, ste tudi vrhovni šef mestnih uslužbenecv in delavcev. Ali Vam je, gospod župan znano, da se je mestnim delavcem v ponedeljek zelo glasovnice, da se jih je v torek zjutraj zbralo ter vročilo jim glasovnice, na katerih je bilo pritisnjeno ime liberalnega kandidata Ivana Hribarja, da se jim je zabičalo, da morajo oddati take glasovnice in da se jih je većinoma takoj z vozom odpeljalo k volitvi, tako da so morali voliti Ivana Hribarja, ako niso hoteli razodeti svoje lastno prepričanje, kar se jim je moralo zdeti nevarno izza te procedure? Ako Vam to ni znano: Ali nameravate preiskati to omejevanje osebnosti svobode, ki zelo diši po zlorabi uradne oblasti ter skrbeti zato, da bodo krivci brezobzirno izročeni najstrožji kazni? Ali nameravate sploh svojim organom energično prepovedati vsak pritisk in vsako protizakonito uplivanje na volilce, bodisi na sebi podložne, od magistrata v kateremkoli oziru odvisne in na volilce sploh? Ali hočete to storiti na tak način, da bodo Vaši organi razumeli resnost Vaše prepovedi? Ali nameravate tudi javnosti povedati, da storite to? — Naravno je, da se zdi marsikomu čudno, da Vi, sicer vedno dobro informirani župan ne veste, da se gode take reči. Morda razumete, velemožni gospod župan, da ste, čeravno to ne stoji v nobenem paragrafu, dolžan, dati pojasnila v teh rečeh. Pričakujemo, da storite to. Dali smo Vam mir, ko so mnogi Vaši agitatorji impertinentno sleparili pri občinskih volitvah. Sedaj pa je čas, da izpregovorite. Vaši ljudje mislijo, da se Vam prikupijo s tako nasilnostjo; ako bi molčali, bi pač potrdili to mnenje.

Uzorno uradovanje je bilo na magistratu ljubljanskem v volilnih rečeh. Danes, dne 16. maja, dva dni po volitvi, je dobil eden naših sodrugov 14 reklamacijskih rešitev. Tako reklamantje na dan volitve še niso vedeli, ali se njih reklamaciji ugodilo ali ne, ali imajo volilno pravico, ali je nimajo. Nekateri teh rešitev so še tako pomanjkljive, da se iz njih sploh ne razvidi, ali se je reklamaciji ugodilo ali ne, obe tiskani besedi «ugodila (zavrnila)» stojita ne rešitvi, ne da bi bila ena ali druga prečrtana. Čudimo se, zakaj ne položi slavni magistrat takih aktov kar na led do — prihodnjih volitev.

Pogum liberalnega uradnika. Uradnik mestne hranilnice g. Anton Trstenjak, je, mož drzen in smel, junak sedanjega časa, da mu ga ni para. Zadnjič je z odprto glasovnico volil svojega fakičnega šefa Iv. Hribarja; to je njegova pravica. Neizrečeno smešnega pa se dela mož, če to razglaša naokrog kot posebno junastvo, ker zares nič lažjega ni pri volitvah kot glasovati javno za svojega šefa; in tudi nič neokusnejšega. Če je g. Trstenjak hotel preskusiti svoj pogum pa naj bi bil volil na odprti glasovnici Kristana. — Ne omenjali bi tega, pa mogoče možu pomagamo, če Hribar še ni izvedal za junaski čin zvestega oprode.

Litijski antiklerikalizem. V Litiji živi poseben tipus ljudi, ki so jih drugi krstili za liberalce. Ti liberalci so priredili 14. maja protiklerikalno manifestacijo, ki je izgledala takole: Mnogo jih je obseledelo doma, mnogo jih je šlo volit Povšeta. — Z velikodušnostjo se najlaglje užene sovražnika, to imajo prav. Nam tudi ni do liberalnih glasov, to je tudi res: Cankar je tudi brez njih prav lepo shajal. Da se z množitvijo Povšetovih glasov najzanesljivejše ubija klerikalizem, to je pa pretkana in premetena taktika litijskih liberalcev, za katero te

politične modrijane lahko zavieamo. In mi jih zavidamo!

Izid volitev.

Glavne volitve pomenjajo absoluten poraz nacionalizma in sijajen vzrast socializma. Na bojnem polju so ostale meščanske stranke, brez sleherne organizacije, dočim so za enkrat klerikalne stranke v glavnem ohranile svoje posestno stanje.

Na Slovenskem si je priborila največ mandatov klerikalna stranka, kateri pa so ti mandati po večini že prej pripadali. Liberalna stranka je otela le dva mandata na Štajerskem, v Trbovljah, v Ljubljani in na Krasu stoji s klerikalci v ožjih volitvah. V ožjih volitvah stoji tudi slovenski klerikalec Ellersdorfer z nemškim nacionalcem v nemškem okraju velikovskem, dalje hrvaški nacionalist Laginja v dveh italijanskih okrajih z italijanskima liberalcema.

Velikanski poraz je doživel italijanski liberalizem. V prvem naskoku si je osvojil Pittoni 1. okraj, dočim so socialisti v ostalih tržaških mestnih okrajih v ožji volitvi. Liberalci so z ozirom na brezuspešnost tega boja sklenili, da se volitev sploh ne udeležijo. V Istri so liberalci v dveh okrajih v ožji volitvi s slovenskim nacionalcem, v enem z italijanskim kršč. socialcem.

Med Nemci so si socialisti priborili sijajne vspehe; prejeli so vsega skupaj 34 mandatov. Na Dunaju osem; osemnajst so jih osvojili krščanski socialci in eden je odpadel na liberalce. Številno razmerje na Dunaju med socialnimi demokrati in krščanskimi socialisti znaša 124.508 proti 157.321. Socialni demokratje so zmagali tudi v 4 nižjeavstrijskih mestnih okrajih; kmečke okraje so zavzeli vseskoz krščanski socialisti. V ostalih alpskih deželah so strahovito nazadovali nemški nacionalci. Lepe vspehe so dosegli socialni demokratje zlasti na Štajerskem, kjer so si osvojili 5 mandatov in Koroškem, kjer so priborili en mandat. Na Solnograškem, Tirolskem in Vorarlberskem, ki so glavna domena klerikalizma so si socialni demokratje izvojevali nekaj ožjih volitev, sicer pa dosegli zadovoljive manjšine.

Najsijajnejše je izpadla socialno-demokratska zmaga med Čehi, ki so si priborili 23 mandatov. Značilen je popolni poraz Mladočehov in pa šibki vspehi agrarcev, ki so podlegali tudi v malo industrijalnih okrajih socialni demokraciji.

Iz stranke.

Kovinarji, v nedeljo vsi k Štajercu, kjer se vrši v salonu sestankov.

Shodi.

Sovodnje pri Gorici. Na praznik, dne 9. maja je bil tukaj volilni shod na dvorišču g. Fr. Devetka, katerega se je udeležilo nad 120 volilcev. Shod je otvoril sodrug Petejan. Govoril je sodrug Leban o potrebi delavskih zastopnikov v državnem zboru. Nasprotnih govornikov ni bilo. Kandidaturi sodruga Milosta je shod soglasno pridrtil.

Izkaz prostovoljnih darov.

Volilnemu skladu ljubljanske okrajne organizacije so prispevali: Železničarji, zbrani pri «Vinski trti» v Spodnji Siski 5 K 80 vin.; mizarji tvrdke Binder 3 K 40 vin.; mizarji tvrdke Petrin 1 K; mizarji stavbinske družbe 5 K; Buda 3 K; Noč 80 vin.; Skacedonik 60 vin.; Bartl 30 vin. Skupaj 19 K 90 vin.

Kot strankin davek so prispevali: Organizovani železničarji v Ljubljani 35 K 30 vin.

SODRUGI!

Organizirajte se!

Najbolje majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinjevo kavo pil.

Pristna samo v izvornih zavojih z imenom Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil močno razburjajoče zrnate kave nemešane!

Kathreinjeva Kneippova sladna kava

sama se je obnesla za najokusnejšo primes, ki lahko prebavna, redilna in krvotvorna speši zdravje.

Otroke bi bilo samo le navajati Kathreinjevo kave.

Pravkar je izšla brošura:

Spolne bolezni

Ljudstvu v pouk in svarilo napisal

dr. I. Demšar

Špecialist za kožne bolezni.

Cena 45 vin., za 10 iztisov 4 K franko. Pošilja se samo, ako se z naročilom obenem vpošlje dotični znesek.

Izšla je v založbi časopisa «Naprej» v Idriji I. knjiga

Pod spovednim pečatom

katero je spisal bivši katoliški kapelan H. Kirchsteiger. — Cena I. knjigi, obsegajoči 312 strani, znaša 2 K 60 vin.

Vsakemu prijatelju dobrega in poučnega branja knjigo «Pod spovednim pečatom» prav toplo priporočamo. — Dobi se v Ljubljani v knjigarni L. Schwentner; v Gorici v knjigarni A. Gabršček ter v Idriji pri upravi lista «Naprej».

2 ali 3 izurjene mizarske pomočnike

sprejme takoj v delo 3-2

Franc Wagner
mizarski mojster
Ljubljana, Rimska cesta št. 14.

Zahtevajte
po vseh gos ilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“

Organizacije, sodrugi, pozor!

Povodom vršečih se državnozbornih volitev je v proslavo splošne in enake volilne pravice izvrševalni odbor založil krasno

umetniške razglednice

v barvotisku

predstavljajoče simbol bližajoče se delavske pomladi.

Cena	50 izvodem	3 K 25 v
"	100 "	5 " 75 "
"	500 "	23 " 75 "
"	1000 "	40 " — "

Posamezni komadi po 8 vin.

Naroča se jih pri upravnistvu „Rdečega Prapora“ proti plačilu, oz. poštn. povzetju.

Sodrugi, sezite pridno po teh razglednicah!

„Rdeči Prapor“ izvodi po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, dr.ž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Šelenburgova ulica; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, Stavilka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Zidovske ulice 1. — **Kranj:** Karol Florian, knjigarna. — **Jesenice:** Jakob Mesar, Stev. 101. — **Trst:** Lavrenčič, Piazza Caserina. — **Trst Rojani:** Močnik, lobakarna. — **Gorica:** Krehelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. Schwarz, Šolske ulice. — **Reka:** Ricardo Camera, Corso 16.

*Putniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo peletati naj se obrnejo
na
Simona Kmeteka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kšahovrstna Pejasnila daje se brezplačno.*

Naročajte edino slovensko revijo
Naši Zapiski.

Naročilna:

Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za četrt. leta 80 h, posamezne številke 50 h.

Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani.

V zatožbi „Naših Zapiskov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: Nekaj kulturnih zavodov slovenskih, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: Prešernov spomenik, obsejajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franco 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, pravadanje g. dr. Ivana Prijatelja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnistvu „Naših Zapiskov“ v Ljubljani.

I. S. Machar: Magdalena, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abditus: Občina in socializem, 70 vin.

P. Mihalek: Iz nižnj življenja, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošurice:

Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust po dogovoru.

Organizacijam in delavskim čitalnicam, pos. sodrugom

ki se zanimajo za največjo avstrijsko žensko organizacijo tabačnih delavk in delavcev, se priporoča v naročbo slo. strokovni list

„Tobačni delavec“

ki izhaja vsak prvi torek v mesecu ter stane za celo leto 1 K 20 vin.

Naroča se pri upravnistvu „Tobačnega delavca“, Dunaj V/12, Schmalzhofgasse 17.

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu volilcu in vsakemur, ki hoče biti objektivno informiran o de- mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

Priloga: „Rdeči Prapor“ povsod!

Kaj hočejo socialni demokratje

ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za politično življenje, je, da se seznanj s težnjami in zahtevami socialne demokracije. Cena brošure, ki obsega tudi narodnostni program avstrijske socialne demokracije 4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravnistvu „RDEČEGA PRAPORA“.

Vsaka ponaredba in ponatisek je kazniv. Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 52-40
Thierryevo centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poskodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Ležnar A. Thierry v Pregradi p. Rogški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s ti. oči zahvalnih pisem zastoj in franco.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsako vrsto izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi crkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, karte, račune, pisemne papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, bročurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mitvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadružne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavilke, dopianice, jedilne liste, vignete, i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi časa primorna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji

Novi državnozborni volilni red.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavncem občinstvu in spostovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborno pivo v sodnih in steklenicah.

Ustanovljeno leta 1855. Številka telefona 210.